

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตร ทอผ้าพื้นเมือง
จำนวน ๓๕ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สกร.ระดับอำเภอเชียงใหม่จากการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนทุกช่วงวัย “สกร.เพื่อประชาชน” โดยการจัดการเรียนวิชาชีพระยะสั้นให้กับประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน บริบทของพื้นที่ จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนหรือกลุ่มผู้สูงอายุ และ การพัฒนาทักษะชีวิตในการเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันยุคดิจิทัล ที่จะต้อง “จับต้องได้ส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอาชีพเพื่อการ มีงานทำ Reskill Upskill” และออกใบรับรองตามความรู้ความสามารถ Reskill คือการสร้างทักษะใหม่ที่ จำเป็นในการทำงาน ให้ สอดคล้องกับความต้องการขณะที่ Upskill คือ การพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น การเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจที่ ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ประชาชนใช้เวลาว่างหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตทาง การเกษตร โดยการรวมกลุ่มกัน ประกอบอาชีพเสริม ได้แก่ การทอผ้าไหม การทอผ้าคลุมไหล่ย้อมสีจาก ธรรมชาติ เพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต สามารถสร้างรายได้ สามารถต่อยอดผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมการขาย ออนไลน์รองรับตลาดที่กว้างขึ้นให้กับกลุ่มวิชา ทอผ้าพื้นเมือง อำเภอเชียงใหม่ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานสนองกับนโยบายและภารกิจเร่งด่วน ดังกล่าว สกร.อำเภอนาควน ได้เห็น ความสำคัญของการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพระยะสั้นตามความสนใจของ กลุ่มเป้าหมายประชาชนในพื้นที่ สกร.ระดับอำเภอเชียงใหม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ระยะสั้นรูปแบบกลุ่มสนใจให้กับประชาชนทั่วไปในเขตอำเภอเชียงใหม่ตามความสนใจ เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และเป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
๑. ความเป็นมา		๑
๒. หลักการของหลักสูตร		๑
๓. จุดประสงค์การเรียนรู้		๑
๔. กลุ่มเป้าหมาย		๒
๕. ระยะเวลา		๒
๖. โครงสร้างหลักสูตรทอผ้าพื้นเมือง	๒	
๗. การจัดการเรียนรู้		๒
๘. สื่อการเรียนรู้		๓
๙. การวัดและประเมินผล		๓
๑๐. การจบหลักสูตร		๓
๑๑. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร		๓
๑๒. การเทียบโอน		๓
๑๓. แบบทดสอบก่อนเรียน		๘
๑๔. ใบความรู้		๙
๑๕. แบบประเมินผลงานผู้เรียน		๑๐
๑๖. แบบทดสอบหลังเรียน		๑๕

ชื่อหลักสูตร ทอผ้าพื้นเมือง
จำนวน ๓๕ ชั่วโมง
กลุ่มวิชาชีพ ความคิดสร้างสรรค์

๑.ความเป็นมา

การเลือกประกอบอาชีพในภาวะเศรษฐกิจยุคปัจจุบัน จำเป็นต้องมีข้อมูลพื้นฐานในหลักสูตรใน หลายๆ ด้าน ทั้งด้านการผลิต และความต้องการของตลาดแรงงาน ในสาขาอาชีพต่างๆ กลุ่มอาชีพสาขาความคิดสร้างสรรค์ ก็เป็นทางเลือกหนึ่งในการเลือกประกอบอาชีพ สำนักงาน สกร.ประจำจังหวัด ได้ดำเนินการคัดเลือกหลักสูตรการประกอบอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์มานำเสนอไว้เป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ ฝึกปฏิบัติ และนำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้อย่างทั่วถึงมีความมั่นใจในการนำความรู้ และทักษะไปประกอบอาชีพการกำหนดเนื้อหาและชั่วโมงในการเรียนหลักสูตรจะประกอบไปด้วยจำนวนชั่วโมงของเนื้อหาความรู้และการปฏิบัติ เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถนำความรู้ และทักษะไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ รวมทั้งสามารถนำจำนวนชั่วโมงที่ได้เรียนไปเทียบโอน เป็นผลการเรียนในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพตามหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ การประกอบอาชีพธุรกิจการทอผ้าพื้นเมือง เป็นอาชีพหนึ่งที่มีการออกแบบความคิดสร้างสรรค์การจัดจำหน่าย ปัจจุบันมีความหลากหลายและมีความสำคัญในการนำมาตัดเย็บเสื้อผ้า และของฝากของที่ระลึก ฯลฯ ซึ่งมีหลายรูปแบบหลากสีส่นและลวดลายตามความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น ซึ่งสามารถนำผ้าพื้นเมือง ผ้าฝ้าย ผ้าไหมผ้าลูกไม้หรือเศษผ้า มาตัดเป็นผ้าถุง ชุดไทยประยุกต์ ตามความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาทักษะฝีมืออย่างไม่มีที่สิ้นสุด และยังเป็นงานอดิเรกที่สามารถทำได้ในเวลาว่างจากงานประจำ หรืออาจผลิตเพื่อการจำหน่ายเป็นอาชีพเสริมสำหรับผู้รักงานฝีมือได้เป็นอย่างดี

๒.หลักการของหลักสูตร

๑.เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระ ภาควิชาปฏิบัติกับฝึกปฏิบัติจริงผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพ และมีคุณธรรมจริยธรรม

๒.เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน

๓. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ ๕ ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งศิลปวัฒนธรรมประเพณีวิถีชีวิตและด้านทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้เกี่ยวกับหลักการและกระบวนการ ในการถักโครเชต์
๒. เลือกและเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในการถักโครเชต์ได้
๓. ทำตุ้งติ้งผ้าพาเพลินตามขั้นตอนกระบวนการได้
๔. ประดับตกแต่ง เก็บรายละเอียดเพิ่มความสวยงามให้ตุ้งติ้งผ้าพาเพลินได้
๕. คำนวณต้นทุนและราคาจัดจำหน่าย

๔. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในการพัฒนาและต่อยอดอาชีพ

๕. ระยะเวลา

ระยะเวลาตลอดหลักสูตร จำนวน ๓๕ ชั่วโมง

๖. การจัดกระบวนการเรียนรู้

วิธีจัดกระบวนการเรียนรู้ ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ดังนี้

๑. การบรรยาย (Lecture)
๒. การระดมสมอง (Brainstorming)
๓. การอภิปราย (Discussion Method)
๔. การชมคลิปวิดีโอ การบรรยาย และการสาธิต
๕. การฝึกปฏิบัติ

หมายเหตุ การจัดกระบวนการเรียนรู้ แบ่งเป็น ๓ ระยะ

ระยะที่ ๑ เรื่องที่ ๑ การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์

ระยะที่ ๒ เรื่องที่ ๒ การย้อมสีเส้นกกและทอผ้าพื้นเมือง

ระยะที่ ๓ เรื่องที่ ๓ งานอาชีพธุรกิจทอผ้าพื้นเมือง

๗. สื่อการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีการใช้สื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ได้แก่

๑. ภาพประกอบการเรียนการสอน
๒. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน
๓. คลิปวิดีโอประกอบการบรรยาย

๘. การวัดผลประเมินผล

การวัดผลประเมินผลหลักสูตร เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้า โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งสามารถประเมินได้ด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

๑. การสังเกต
๒. การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน

๙. การจบหลักสูตร

๑. มีระยะเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒. มีผลการเรียนผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

๒.๑ ภาคทฤษฎี สัดส่วนร้อยละ ๒๐

๒.๒ ภาคปฏิบัติ สัดส่วนร้อยละ ๘๐

๑๐. เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการเข้าเรียนตลอดหลักสูตร
๒. ทะเบียนคุมวุฒิปัตร์
๓. วุฒิปัตร์ออกโดยสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการถักโครเชต์

๑๑. การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรการถักโครเชต์ อาจนำไปเทียบโอนผลการเรียนกับหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ หรืออื่น ๆ ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

โครงสร้างหลักสูตร จำนวน ๓๕ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
							ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ทอผ้าพื้นเมือง	๑. เพื่อเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพและยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น ๒. เพื่อสร้างทักษะใหม่ที่ยั่งยืนในการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการ ๓. เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข	๑. การเลือกวัสดุ และอุปกรณ์ในการย้อมสี และการทอผ้าพื้นเมือง และนำไปใช้ประโยชน์ ๒. ขั้นตอนการและการทอผ้าพื้นเมือง ๓. การจัดการด้านการตลาด ๓.๑ แหล่งเรียนรู้ ๓.๒ ทิศทางการประกอบอาชีพ ขั้นตอนการเตรียมการ ๑. ความเป็นมาของการทอผ้าพื้นเมือง ๒. วัสดุอุปกรณ์ และการเลือกใช้วัสดุ ๓. ขั้นตอนการย้อมผ้า/การมัดหมี่/การทอผ้าพื้นเมือง ๔. การฝึกปฏิบัติการทอผ้าพื้นเมือง /คุณค่าการทอผ้า	๑. การศึกษาข้อมูลจาก เอกสาร/ภูมิปัญญา ๒. การศึกษาดูงานจาก แหล่งเรียนรู้ ๓. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๔. การฝึกปฏิบัติจริง	ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อจริง และสื่อบุคคลในชุมชน ๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้ ๒. VCD / หนังสือ ๓. Internet ๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/ แหล่งเรียนรู้	๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียน และ หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานก่อน เรียนจากการปฏิบัติ ได้ ผลงานที่มีคุณภาพสามารถ สร้างรายได้และ จบหลักสูตร ๓. แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๓๐ นาที	๒

โครงสร้างหลักสูตร จำนวน ๓๕ ชั่วโมง (ต่อ)

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
							ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	ทอผ้าพื้นเมือง	๑. อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทอผ้าพื้นเมือง ๒. เตรียมเส้นกกในการย้อมสี ๓. สามารถอธิบายเทคนิคการย้อมสีเส้นกก วัสดุ และอุปกรณ์ในการในทอผ้าพื้นเมือง วิธีการออกแบบลวดลาย ๔. การออกแบบลวดลายในทอผ้าพื้นเมือง	๑. ความสำคัญและความเป็นไปได้ของช่องทาง การประกอบอาชีพ ทอผ้าพื้นเมือง และทิศทางการประกอบอาชีพ ๒. ขั้นตอนการย้อมสีเส้นด้าย ๓.การออกแบบลวดลาย ๔. การมัดหมี่ ๕.การทอผ้าพื้นเมือง	๑. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ๒. การฝึกปฏิบัติจริง หมายเหตุ การจัดกระบวนการเรียนรู้แบ่งเป็น ๓ ระยะ ระยะที่ ๑ เรื่องที่ ๑ - ๓ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติ จริงตามโครงสร้าง หลักสูตร (เรียนรู้ ร่วมกับ วิทยากร) ระยะที่ ๒ เรื่องที่ ๓ ผู้เรียนฝึกและเรียนรู้ด้วย ตนเอง ระยะที่ ๓ เรื่องที่ ๔ ศึกษา ทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริง ตามโครงสร้างหลักสูตร (เรียนรู้ร่วมกับ วิทยากร)	ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถาน ประกอบการ สื่อจริง และสื่อบุคคลใน ชุมชน ๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้ ๒. VCD / หนังสือ ๓. Internet ๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/ แหล่งเรียนรู้	๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียน และ หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานก่อน เรียนจากการปฏิบัติ ได้ ผลงานที่มีคุณภาพสามารถ สร้างรายได้และ จบหลักสูตร ๓.แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๓๐	๒๐ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร จำนวน ๓๕ ชั่วโมง (ต่อ)

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
							ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพทอผ้าพื้นเมือง	๑. บอกความสำคัญในการประกอบอาชีพทอผ้าพื้นเมืองได้ ๒. บอกความเป็นไปได้ในการประกอบทอผ้าพื้นเมืองได้ ๓. บอกและหาแหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพทอผ้าพื้นเมืองได้ ๑. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอก วัสดุในทอผ้าพื้นเมือง ๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอก ขั้นตอนทอผ้าพื้นเมืองได้ ๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำทอผ้าพื้นเมือง ได้	๓.๑ การบริหารจัดการในการ ประกอบอาชีพทอผ้าพื้นเมืองได้ ๓.๑.๑ การวางแผนทำทอผ้าพื้นเมือง ได้ ๓.๑.๒ การเก็บรักษาคุณภาพ ของทอผ้าพื้นเมือง ได้ ๓.๑.๓ การลดต้นทุนในทอผ้าพื้นเมืองได้ ๓.๑.๔ การทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย ๓.๒ การจัดการการตลาด ๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ / คู่แข่ง ๓.๒.๒ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ๓.๒.๓ การส่งเสริมการขายและการบริการ	การฝึกปฏิบัติจริง หมายเหตุ การจัดกระบวนการเรียนรู้แบ่งเป็น ๓ ระยะ ระยะที่ ๑ เรื่องที่ ๑ - ๓ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติ จริงตามโครงสร้าง หลักสูตร (เรียนรู้ ร่วมกับ วิทยากร) ระยะที่ ๒ เรื่องที่ ๓ ผู้เรียนฝึกและเรียนรู้ด้วยตนเอง ระยะที่ ๓ เรื่องที่ ๔ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริง ตามโครงสร้างหลักสูตร (เรียนรู้ร่วมกับวิทยากร)	ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถาน ประกอบการ สื่อจริง และสื่อบุคคลใน ชุมชน ๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้ ๒. VCD / หนังสือ ๓. Internet ๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/ แหล่งเรียนรู้	๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียน และ หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานก่อน เรียนจากการปฏิบัติ ได้ ผลงานที่มีคุณภาพสามารถ สร้างรายได้และ จบหลักสูตร ๓.แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๓๐	๑๐ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร จำนวน ๓๕ ชั่วโมง (ต่อ)

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
							ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓.	การคำนวณต้นทุน การ หนดราคา ขาย และ การ วางแผนการจัด จำหน่าย	๑. การคำนวณต้นทุนในทอผ้าพื้นเมือง ๒. การกำหนดราคาขายตามแบบทอผ้าพื้นเมือง ๓. การวางแผนในการจัดจำหน่ายเสื้อกกลายขีด	๑. สามารถคำนวณต้นทุนในการจัดทำตุ้งติ้งผ้า ๒. สามารถกำหนดราคาขายของตามลวดลายขีด ๓. สามารถวางแผนในการจัด จำหน่าย เสื้อกกลายขีด	การฝึกปฏิบัติจริง หมายเหตุ การจัดกระบวนการเรียนรู้แบ่งเป็น ๓ ระยะ ระยะที่ ๑ เรื่องที่ ๑ - ๒ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติ จริงตามโครงสร้างหลักสูตร (เรียนรู้ร่วมกับ วิทยากร) ระยะที่ ๒ เรื่องที่ ๓ ผู้เรียนฝึกและเรียนรู้ด้วย ตนเอง ระยะที่ ๓ เรื่องที่ ๔ ศึกษาทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริง ตามโครงสร้างหลักสูตร (เรียนรู้ร่วมกับวิทยากร)	ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถาน ประกอบการ สื่อจริง และสื่อบุคคลใน ชุมชน ๑. วิทยากร/ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความรู้ ๒. VCD / หนังสือ ๓. Internet ๔. ศึกษาดูงานจากกลุ่มอาชีพตัวอย่าง/ แหล่งเรียนรู้	๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียน และ หลังเรียน ๒. การประเมินผลงานก่อน เรียนจากการปฏิบัติ ได้ ผลงานที่มีคุณภาพสามารถ สร้างรายได้และ จบหลักสูตร ๓.แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๓๐ นาที	๑
๔.	การออกแบบและบรรจุภัณฑ์	๔. วิธีการออกแบบลวดลายเสื้อกกลายขีด และ บรรจุภัณฑ์ได้	การออกแบบผลิตภัณฑ์ การบรรจุภัณฑ์สินค้า - รูปแบบบรรจุภัณฑ์/logo / brand - การจัดทำบรรจุภัณฑ์					

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. วัสดุหลักที่ใช้ในทอผ้าพื้นเมืองคืออะไร?
 - ก. ผ้าฝ้าย
 - ข. ไม้ไผ่
 - ค. กก
 - ง. ปอแก้ว

๒. ขั้นตอนแรกของทอผ้าพื้นเมืองคืออะไร?
 - ก. การออกแบบลวดลาย
 - ข. การย้อมสีเส้นกก
 - ค. การตากเส้นกกให้แห้ง
 - ง. การเตรียมเส้นกกและขึ้นกี่ทอ

๓. ลวดลายชนิดในเสื้อกกลายชนิดมีลักษณะเด่นอย่างไร?
 - ก. เป็นลายที่เกิดจากการปักเพิ่มหลังจากทอ
 - ข. เป็นลายที่เกิดจากการสลับสีของเส้นกก
 - ค. เป็นลายที่เกิดจากการย้อมเส้นกกหลังทอเสร็จ
 - ง. เป็นลายที่เกิดจากการยกเส้นขึ้นลงขณะทอ

๔. เสื้อกกลายชนิดนิยมใช้ในโอกาสใดมากที่สุด?
 - ก ใช้ปูพื้นในงานมงคลและพิธีกรรมสำคัญ
 - ข ปูพื้นในห้องนอนเท่านั้น
 - ค ใช้สำหรับงานฝีมือเด็กเล่น
 - ง ใช้ทำเป็นเสื้อผ้าและกระเป๋า

๕. ภูมิภาคใดของประเทศไทยที่มีทอผ้าพื้นเมืองเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น?
 - ก. ภาคเหนือ
 - ข. ภาคใต้
 - ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ง. ภาคกลาง

ใบความรู้ เรื่อง ทอผ้าพื้นเมือง

การทอผ้าพื้นเมือง: มรดกภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมา การทอผ้าพื้นเมืองเป็นศิลปะและหัตถกรรมที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ โดยอาศัยภูมิปัญญาและความเชี่ยวชาญของชุมชนในการแปรรูปเส้นใยธรรมชาติให้เป็นผืนผ้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผ้าทอพื้นเมืองไม่เพียงแต่เป็นสิ่ง ทอสำหรับใช้สอยในชีวิตประจำวัน แต่ยังสะท้อนถึงอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละท้องถิ่น

ขั้นตอนการทอผ้าพื้นเมือง

1. การเตรียมเส้นใย: เริ่มต้นจากการเก็บเกี่ยวเส้นใยจากพืช เช่น ฝ้าย หรือเลี้ยงไหมเพื่อเก็บรังไหม นำมาผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การต้ม การฟอก เพื่อให้ได้เส้นใยที่สะอาดและพร้อมนำไปปั่น

วัสดุอุปกรณ์

1. เส้นด้ายไหม
2. กี่ทอผ้า
3. กระสวย
4. ฟืมทอผ้า 1 เมตร

ขั้นตอนการทอผ้าพื้นเมือง

1. การเตรียมเส้นใย: เริ่มต้นจากการเก็บเกี่ยวเส้นใยจากพืช เช่น ฝ้าย หรือเลี้ยงไหมเพื่อเก็บรังไหม นำมาผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การต้ม การฟอก เพื่อให้ได้เส้นใยที่สะอาดและพร้อมนำไปปั่นการเตรียมเส้นใย ฝ้าย

2. การปั่นเส้นด้ายเส้นใยที่ได้จะถูกปั่นให้เป็นเส้นด้าย โดยใช้เครื่องมือพื้นบ้าน เช่น หูก หรือเครื่องปั่นด้ายสมัยใหม่

3. การเตรียมกี่ทอ: กี่ทอเป็นอุปกรณ์สำคัญในการทอ ประกอบด้วยส่วนต่างๆ เช่น ฟืมหวี ด้ายยืน และด้ายพุ่ง ขางทอจะต้องจัดเตรียมกี่ทอให้พร้อมก่อนเริ่มทอ

4. การทอผ้า: การทอผ้าเป็นขั้นตอนที่ซับซ้อน ต้องอาศัยความชำนาญและประสบการณ์ ขางทอจะสลับการยกด้ายยืนและสอดด้ายพุ่งไปมา ทำให้เกิดเป็นลวดลายต่างๆ บนผืนผ้า

5. การตกแต่ง: หลังจากทอผ้าเสร็จแล้ว อาจมีการตกแต่งเพิ่มเติม เช่น การย้อมสี การปัก หรือการปะ ติดลูกปัด เพื่อเพิ่มความสวยงามและเอกลักษณ์ให้กับผ้า

ลวดลายและสีสันทของผ้าทอพื้นเมือง

ลวดลายบนผ้าทอพื้นเมืองมีความหลากหลายและมีความหมายที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น อาจเป็น ลวดลายเรขาคณิต ลวดลายดอกไม้ หรือลวดลายสัตว์ ซึ่งล้วนสะท้อนถึงความเชื่อ ศาสนา และวิถีชีวิตของผู้คน ใน ชุมชนนั้นๆ สีสันทที่ใช้ในการย้อมผ้าก็มีความสำคัญเช่นกัน โดยมักใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ใบไม้ รากไม้ หรือ เปลือกไม้ มาทำเป็นสีย้อม

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร

- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ

วิทยากร

(

)

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง: ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดคือชื่อเรียกของผ้าที่ทอด้วยเทคนิคการมัดหมี่
 - ก. ผ้ายก
 - ข. ผ้าขิด
 - ค. ผ้าแพรวา
 - ง. ผ้าไหมมัดหมี่

๒. ผ้าชนิดใดที่ขึ้นชื่อว่าเป็น "ราชินีแห่งผ้าไหมไทย"
 - ก. ผ้าไหมมัดหมี่
 - ข. ผ้าจก
 - ค. ผ้าแพรวา
 - ง. ผ้าไหมยกดอก

๓. ข้อใดคือลักษณะเด่นของผ้าขาวม้า
 - ก. เป็นผ้าที่ใช้ในพิธีแต่งงาน
 - ข. เป็นผ้าที่มีลวดลายดอกไม้สวยงาม
 - ค. เป็นผ้าสารพัดประโยชน์ ใช้ได้หลากหลาย
 - ง. เป็นผ้าที่ทอจากเส้นใยธรรมชาติอย่างดี

๔. ผ้าชนิดใดที่นิยมใช้ในภาคอีสานและมีความโดดเด่นด้วยลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์
 - ก. ผ้าไหมมัดหมี่
 - ข. ผ้าจก
 - ค. ผ้าขิด
 - ง. ผ้าแพรวา

๕. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนในการทอผ้าไหม
 - ก. การเลี้ยงไหม
 - ข. การย้อมสี
 - ค. การปั่นด้าย
 - ง. การพิมพ์ลาย

เฉลยแบบทดสอบ

๑. เฉลย: ง. ผ้าไหมมัดหมี่
๒. เฉลย: ง. ผ้าไหมยกดอก
๓. เฉลย: ค. เป็นผ้าสารพัดประโยชน์ ใช้ได้หลากหลาย
๔. เฉลย: ง. ผ้าแพรวา
๕. เฉลย: ง. การพิมพ์ลาย